

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. DIONYSII || CARTHVSIANI, DE || DOCTRINA ET REGV-||lis
vitae Christianæ**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1577

VD16 D 1959

De moribus iuuentum 21.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60177)

216 D. DIONYS. CARTH.
dens toties ad Apostasiæ crimen dila-
bitur, quoties præesse hominibus cu-
pit, aut delectatur.

De moribus iuuenum.

Articul. XXI.

Titum 2.

Iuvenes exhortare, vt sobrii
sint. Profundus & sagax ille
indagator ac perscrutator
naturæ Aristoteles, sex po-
nit laudabiles iuuenum mores. Ex
sumuntur hic iuvenes, prout adole-
scentes quoque iuvenes nuncupantur
secundum quod in Ecclesiaste habe-
tur: Latere iuuenis in adolescentia
tua.

De bonis iuuenum moribus.

REGVLA I.

Iuvenes solent esse liberales. Non-
dum enim perpendunt futura, nec
inopiam magnam aut diuturnam
perpessi sunt. Diuitias quoque quas
habent, faciliter & sine suo labore, ut
pote à suis parentibus, sunt adepti.
Hinc largiter eis vtuntur, & interdum
prodigaliter eas consumunt: in quibus
illud Prouerbiorum adimpletur: Sub-
stantia

Prouer. 13.

H. DE VITA CHRISTIAN. 217

stantia festinata minuetur: Quæ autē paulatim colligitur manu, multiplicabitur. Instruendi ergo sunt adolecentes ac iuuenes, ne liberalitatem suam in prodigalitatē conuertant, ne immoderatos faciant sumptus, ne luriōse viuendo suam consumant substantiam, & ne quid suis parentibus subtrahant, cū Salomon fassus sit: Qui aliquid subtrahit patri suo aut matri, & dicit, hoc non esse peccatum, particeps homicidæ est. Præterea grande est crimen, progenitorum labores, sudores, patrimoniumue prauè consumere, præsertim cū & sanctus Ambrosius libro de officijs asserat, Naboth martyrem esse, quoniā lapidatus est, eò quod hæreditatem parentum suorum noluerit vendere regi, nec commutare,

Prov. 28.

REGVLA II.

Iuuenes bonæ cōmuniter sunt spei, satisque animosi. Pauca quippe experti sunt, & rarò difficultatem, periculum aut repulsam sunt passi. Sanguis quoque feruet in eis & calor cordis: sicq; confidunt adipisci cupita, & præualere. Informandi sunt igitur, ne periculis ingerant se incautè, & ne

k

præ-

præsumptuosi efficiantur: sed ratione
se regant & virtute, & aliorum even-
tibus instruantur. Etenim felix, quem
faciunt aliena pericula cautum, Et Sa-
lomon loquitur: Pestilente flagellato,
stultus sapientior erit. Et præsertim
in bellis necessaria est cautela.

Prov. 19.

REGVLA III.

IVvenes solent esse magnanimes
atq; magnifici, & hoc sequitur ex
prædictis. Cùm enim sint liberales
& bonæ spei, magna agere nituntur.
& maiore quam alij, quoniam laudis
& famæ sunt cupidi. Verùm docendi
sunt, vt suis limitibus sint contenti, va-
nitatem abijciant, atq; à Deo honora-
ri atq; glorificari cupiant ac conen-
tur.

REGVLA IIII.

IVvenes communiter non sunt faci-
liter suspiciosi, aut moris maligni.
Nondum enim aliorum fraudes,
prioritates, atque nequitias, sunt ex-
perti: sed quales sunt ipsi, tales esse al-
ios opinantur: nec de alijs iudicant,
nisi secundum ea, quæ in ipsis vide-
ant. Attamen in hac re debent cir-
cumspecti

DE V
cunsp
potius
num e

I Vne
I vta
prox
eos in
Quod
tudine
litie.

I Vne
I Ver
Aristo
famiae
audi.
rentur
tis retr
cunda

In
res iur
rabiles

D

I Vne
I uas
dis &

cunſpecti conſiſtere, ne fallantur. ſed
potius diſcant & ſciant varias homi-
num eſſe proprietates.

REGVLA V.

Iuvenes ſolent eſſe compaſſiui: quia,
vt tactum eſt, non faciliter malum de
proximis ſuſpicantur, ideo æſtimant
eos innocenter quodammodo pati.
Quod item contingere valet ex teneri-
tudine cordis ipſorum, ac naturæ mol-
litie.

REGVLA VI.

Iuvenes naturaliter ſunt verecundi.
Verecundia nanque quidam, vt ait
Ariſtoteles, eſt metus dedecoris & in-
famiae. Cumque honoris & laudis ſint
auidi, metuunt vituperari, & valde ve-
rentur confundi, atque per hoc à mul-
tis retrahuntur exceſſibus: eſtque vere-
cunda paſſio in eis laudabilis.

Inſuper ponit Philoſopus ſex mo-
res iuuenum & adoleſcentum vitupe-
rabiles.

De malis Iuuenum moribus,

REGVLA I.

Iuvenes nanq3 cōmuniter paſſiones
ſuas ſequuntur, animoſitatem cor-
dis & concupiſcentiā carnis. Sūt enim
k 2 ratio.

ratione minùs vigentes, inexpectti. & sanguine calidi. Sunt igitur instruendi, vt discant & affuescant se frangere, castitati & probitati operam dare, sua quoq; præmeditari nouissima, passionemque Christi, pensantes quod princeps hortatur apostolici chori: *Obsecro vos abstinere à carnalibus desiderijs, quæ militant aduersus animam.*

i. Pet. 2. Et quod in Ecclesiastico legitur: *Filius, post concupiscentias tuas non eas, & à voluntate tua auertere. Si præstiteris animæ tuæ concupiscentias eius, facient te in gaudiū inimicis tuis.*

Eccles. 18. Inde nimirū in prouerbijs multa sunt scripta. Etenim Prouerbiorum 7, Salomō ait. *Video vecordem iuuenem, & ecce mulier occurrit illi in ornatu meretricio, præparata ad capiendas animas. Statim sequitur eam, quasi bos ductus ad victimam, ignorans quod ad vincula stultus trahatur, donec transfigat sagitta iecur eius, & nescit quia de periculo suæ animæ agitur.*

Prouerb. 7.

REGVLA II.

IVenes solent esse animo inconstantes ac citò vertibiles. Anima quippe corporis sui dispositionem multoties sequi-

DE
sequi
num
morū
Sunt q
si. & p
libro
difficil
noro.
super
ris. &
igitur
consta
tutes a
ia vitu
pter qu
mo san
stultus
nuo. N
tum, e
tate ser
bum ve

IVen
vt pat
que hor
experti
in se no
tales ex
credulit

H. DE VITA CHRISTIAN. 221

sequitur . in corporibus autem iuue-
num est abundantia motuum & hu-
morū, & alteratio frequens ac ingens.
Sunt quoque intellectu minùs vigoro-
si, & passionibus agitantur . Ideo in
libro Prouerborum dicitur: Tria sunt
difficilla mihi, & quartum penitus ig- *Prou. 3.*
noro. via aquilæ in cælo, via iubi
super terram, via nauis in media ma-
ris, & via viri in adolescentia sua. Sunt
igitur exhortandi ad salubrem cordis
constantiam, quæ per sapientiã & vir-
tutes acquiritur. Estq; inconstantia il-
ia vitium inhonestum ac puerile. Pro-
pter quod in Ecclesiastico fertur: Ho-
mo sanctus in sapientia manet vt sol,
stultus verò vt luna mutatur. Et de- *Ecccl. 27.*
nuo. Non te ventiles in omnem ven- *Ecccl. 3.*
tum, esto firmus in via Dei, & in veri-
tate sensus tui, & prosequatur te ver-
bum verax.

REGVLA III.

Iuvenes faciliter credere solēt: quia,
vt patuit, nequitias, fraudes, varias-
que hominum proprietates nondum
experti sunt. Quemadmodum etiam
in se non sunt malitiosi: ita nec alios
tales existere suspicantur. Talis autem
credulitas periculosa est, & inexpeti-
entia

2. Ioan. 4.

entia ac imprudētia signū, sicut supra
16. articulo huius secund i libelli ostē-
sum est. Ideo ait sanctus Ioannes: Cha-
rissimi, nolite omni spiritui credere,
sed probate spiritus, an ex Deo sint,

REGVLA IIII.

Eccl. 8.

Iuvenes solent esse prouisi ad infe-
rendum alijs contumeliam atque
iniuriam, & male audaces sunt. Ad
huc enim passionibus subduntur com-
muniter, & volunt eminentes videri
idque reputant ad suum pertinere pro-
conium, quod non cedūt, nec deserūt
sed proualent alijs, & audacter inua-
dunt. Informandi sunt ergo, quā vi-
tiosa sint ista, & quā honestum sit
inter alios pacificē, patienter ac miti-
ter conuersari. Hinc in Ecclesiastico
legitur: Non stes contra faciem contu-
meliosi. Cum iracundo non facias
rixam, Cum audace non eas in via.
Honore est homini, dū separat se à lite
& abstinet à contentione.

REGVLA V.

Iuvenes frequenter solent mentiri
& mendacia sua tueri, imò & perti-
naciter affirmare. Sunt enim, vt patuit
laudi

H. DE VITA CHRISTIAN. 223

laudis & excellentiæ cupidi. Ideo volunt videri multa scire, & in mendacio metuunt deprehendi. Sunt ergo docendi, quòd ista nò, solùm Dei sunt grauitèr offensiuà, sed coram hominibus quoque valde inhonestà & confusibilia, nec valent diu durare, ac inde diffamantur, ita vt vix in ijs. quæ veraciter proferunt, credatur eis.

REGVLA VI.

Iuuenes in affectionibus, verbis, atq; operibus sunt nimis feruentes, nec modum obseruant, quod ex rationis debilitate, passionum vehementia, iuuentutis vigore, sanguinisque feruore procedit.

Idcirco sunt informandi, quòd omne immoderatum est vitiosum, & quod *Prover. 19.* iuxta Salomonem, qui festinus est pedibus, offendit, quod que omnia decenter ac ordinatè sunt peragenda, sicut docet & dictat discretio. Et hoc probitatis atque prudentiæ extat indicium.

Atque vt diuinus Dionysius asserit, *Dionysius Areopag.* optimum hominis est, esse secundum rationem.

